

Meicirculaire 2019 gemeentefonds -> effecten gemeente Dinkelland

Algemeen

Deze circulaire informeert gemeenten over de gemeentefondsuitkeringen. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De circulaire kunnen incidenteel ook actuele informatie bevatten die op een later tijdstip in de rijksbegroting wordt verwerkt. De mededelingen zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

Hoogte en omvang algemene uitkering

De hoogte en omvang van de algemene uitkering uit de meicirculaire 2019 laat ten opzichte van de raming zoals opgenomen in de perspectiefnota 2020 (inclusief het eerste programmajournaal 2019) het volgende meerjarige verloop zien:

gemeente Dinkelland	2019	2020	2021	2022	2023
raming perspectiefnota 2020	33.440.706	34.717.261	35.475.073	35.939.068	36.247.140
uitkomst mei circulaire 2019	34.178.915	34.476.683	35.085.771	35.348.876	36.184.599
verschil	738.209	-240.578	-389.302	-590.192	-62.541

De verklaring voor de verschillen in de hoogte van de algemene uitkering zit enerzijds in de gewijzigde accessen en anderzijds in een aantal taakmutaties.

1. Accessen

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de trap op trap af methode wordt het accres genoemd.

De definitieve vaststelling van het accres 2018 is € 148 miljoen nadelig op landelijk niveau. De afrekening 2018 vindt plaats in uitkeringsjaar 2019. Met deze tegenvaller hebben we in het eerste programmajournaal 2019 reeds rekening gehouden.

Het geraamde accres 2019 wordt ten opzichte van de septembercirculaire 2018 opwaarts bijgesteld. De lagere realisaties in 2018 zorgen voor een groter "trap op" effect naar 2019. Een deel van dit voordelige accres reserveren we reeds nu voor de kosten van de cao ontwikkeling in het jaar 2019 (zie taakmutatie looncompensatie).

Voor de periode van 2020 tot 2024 wordt het accres per saldo neerwaarts bijgesteld. De belangrijkste verklaring voor de neerwaartse bijstelling ligt in de lagere ontwikkeling van de lonen en prijzen. De raming hiervan in het Centraal Economisch Plan (CEP) is lager dan bij de Miljoenennota. Hierdoor wordt er rijksbreed minder uitgegeven aan compensatie voor lonen en prijzen, wat zorgt voor een lagere ontwikkeling van de accresrelevante uitgaven. In de Voorjaarsnota 2019 worden verder de belangrijkste ontwikkelingen in het economisch beeld, de uitgaven en de inkomsten 2019 van het Rijk nader toegelicht. De ontwikkelingen voor latere jaren worden gepresenteerd in de Miljoenennota en zullen terugkomen in de septembercirculaire 2019. In deze circulaire verwachten we ook een (gedeeltelijke) structurele compensatie voor de nieuwe cao ontwikkelingen.

Het feit dat we ondanks de tegenvallende accessen uit de meicirculaire 2019 in 2023 een budgettair voordeel hebben wordt veroorzaakt door het feit dat we in de perspectiefnota 2020 zeer voorzichtig zijn omgegaan met de raming van het jaar 2023. Dat jaar 2023 kwam namelijk in deze perspectiefnota 2020 voor het eerst in beeld terwijl het beeld bestond dat de meerjarige accessen wellicht onder druk kwamen te staan.

2. Taakmutaties

Taakmutaties zijn middelen die met een bepaald oogmerk aan het gemeentefonds zijn toegevoegd of onttrokken, maar waar geen bestedingsverplichting aan ten grondslag ligt. Wanneer ze nieuw zijn worden ze eenmalig afzonderlijk benoemd om inzicht te creëren waaraan het rijk meer of minder geld gaat besteden. Maar het uitgangspunt van de gehele algemene uitkering is en blijft dat de middelen vrij aanwendbaar zijn. Binnen de gemeente Dinkelland kennen we de lijn dat voor deze taakmutaties een stelpost wordt opgenomen in afwachting van te ontwikkelen beleid. Zodra door college en raad wordt ingestemd met het ontwikkelde beleid kan een beroep worden gedaan op deze stelpost(en). Indien er voor wordt gekozen geen beleid te ontwikkelen dan kan de stelpost vrijvallen ten gunste van de algemene middelen of en laste worden gebracht .

De taakmutaties die in de meicirculaire 2019 zijn benoemd en die van toepassing zijn op de gemeente Dinkelland zijn:

Taakmutatie Wet verplichte ggz

Met ingang van 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte ggz in werking. Deze wet vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen en regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Een belangrijke verandering is dat verplichte zorg straks ook buiten een GGZ-instelling opgelegd kan worden en dat de essentiële voorwaarden voor deelname aan de maatschappij in het zorgplan worden meegenomen. Voor de gemeentelijke taken en bijbehorende kosten die volgen uit de Wet verplichte ggz is afgesproken om vanaf 2020 structureel € 20 miljoen toe te voegen aan het gemeentefonds. Voor Dinkelland betekent dit afgerond € 30.000 per jaar vanaf 2020.

Taakmutatie combinatiefuncties/buurtsportcoaches

Voor de Brede Regeling Combinatiefuncties zijn in 2018 nieuwe bestuurlijke afspraken ondertekend en deze treden in werking vanaf 1 januari 2019. Het nieuwe jaarlijkse beschikbare rijksbudget is structureel € 73,3 miljoen voor gemeenten en wordt in eerste instantie verdeeld op basis van de verdeelmatstaven "jongeren tot en met 17 jaar" en "inwoners" (elk voor 50%). Vervolgens krijgen gemeenten de mogelijkheid om zich op basis van deze verdeling in te schrijven voor een deelnamepercentage. Voor Dinkelland betekent dit € 5.000 jaarlijks.

Taakmutatie maatschappelijke begeleiding

Conform artikel 18 van de wet inburgering gaat worden voorzien in de maatschappelijk begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Gemeenten ontvangen hiervoor in 2019 in totaal € 32,607 miljoen incidenteel. De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van het aantal inburgeringsplichtigen, die voldoen aan bepaalde eisen. Dinkelland ontvangt hiervoor € 43.000 eenmalig in 2019.

Taakmutatie verhoging taalniveau statushouders

In aanloop naar het nieuwe inburgeringsstelsel hebben Rijk en gemeenten bestuurlijke afspraken gemaakt over de versterking van het taalniveau van statushouders die nog onder de huidige Wet inburgering inburgeren. Het kabinet stelt € 40 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor de periode 2019/2020, waarvan € 20 miljoen in 2019 en € 20 miljoen in 2020. Met deze extra middelen wordt tevens beoogd dat gemeenten zich oriënteren op de regierol inburgering zodat een soepele overgang naar het nieuwe stelsel wordt bevorderd. De verdeling van de middelen voor het jaar 2019 en 2020 vindt plaats op basis van het aantal inwoners per gemeente in het jaar 2018. Dit betekent

€ 31.000 voor de jaren 2019 en 2020 voor Dinkelland.

Taakmutatie sportakkoorden

Voor de totstandkoming van lokale/regionale sportakkoorden wordt aan gemeenten die hiertoe een verzoek hebben ingediend bij de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) een budget van € 15.000 incidenteel per gemeente beschikbaar gesteld voor procesbegeleiders (sportformaters). Indien er reeds een lokaal/regionaal sportakkoord is gesloten wordt per gemeente een uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld. De hoogte van het uitvoeringsbudget is afhankelijk van het inwoneraantal. Dinkelland ontvangt € 15.000 in 2019 voor procesbegeleiders (sportformaters).

Taakmutatie bommenregeling

Vanaf 2015 kunnen alle gemeenten in geval van opsporing en ruiming van explosieven een bijdrage van 70% in de kosten ontvangen. De gemeente Dinkelland ontvangt op basis van deze regeling in 2019 een bedrag van € 177.000 incidenteel. Met deze ontvangst is reeds rekening gehouden.

Taakmutaties	2019	2020	2021	2022	2023
- Wet verplichte GGZ		-29.000	-30.000	-30.000	-31.000
- combinatiefuncties / buurtsportcoaches	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
- maatschappelijke begeleiding	-43.000				
- verhoging taalniveau statushouders	-31.000	-31.000			
- sportakkoorden	-15.000				
- bommenregeling	-177.000				
- aanvulling stelpost looncompensatie	-125.000				
totaal taakmutaties	-396.000	-65.000	-35.000	-35.000	-36.000

Vervolg

Tegenover de, op het eerste gezicht, nadelige (meerjarige) budgettaire consequenties van de meicirculaire 2019 staan naar verwachting van het college ook een aantal ontwikkelingen met positieve gevolgen. Hierbij valt te denken aan:

- De overige mutaties bestaand beleid met budgettaire consequenties;
- De Cao ontwikkeling ambtelijk personeel en de compensatie daarvan;
- De uitkomsten van het onderzoek door het Rijk naar de tekorten binnen de jeugdzorg. Het rijk heeft inmiddels reeds aangegeven dat gemeenten vooruitlopend op de uitkomsten van dit onderzoek uit mogen gaan van een hogere rijksvergoeding in de jaren vanaf 2022 die gelijk is aan de extra vergoeding die is verwerkt in het jaar 2021. Dit zou voor Dinkelland een hogere algemene uitkering vanaf het jaar 2022 betekenen van in ieder geval € 340.000.

De vertaling van al deze ontwikkelingen (incl. de algemene uitkering) en de budgettaire consequenties daarvan voor het jaar 2019 nemen we mee in het tweede programmajournaal 2019. De meerjarige consequenties voor ons meerjarig perspectief betrekken we bij het opstellen van de begroting 2020.

